

MIQUEL NAVARRO, L'ESCUPTOR URBÀ

La ciutat sensual

Miquel Navarro representa un dels noms més significatius del panorama escultòric actual. Recentment, ha estat guardonat amb el Premi Nacional d'Arts Plàstiques, un premi que ve a reconèixer la seua aportació fonamental en la renovació de l'escultura en les últimes dècades.

Carles Gàmez

«**D**el premi vaig assabentar-me'n per telèfon, per un periodista de *Diario 16*, que va cridar-me per fer-me unes preguntes. Imagina't la sorpresa, perquè, com tu saps, a aquest premi no et presentes tu, sinó els membres del jurat». Curiosament, en aquesta ocasió, Miquel Navarro, ha coincidit amb un altre Miquel, el cotitzadíssim pintor mallorquí, Miquel Barceló, guardonat també amb el Premi Nacional d'Arts Plàstiques. En edicions anteriors havien estat pre-

miats els valencians Manuel Boix, Joan Genovés, Mompó, Manuel Valdés i Andreu Alfaro.

«Per a mi, el premi significa, sobretot, un reconeixement, supose que a la meua aportació a la renovació de l'escultura espanyola en aquests darrers anys. Per a mi, personalment, és una gran satisfacció, no cal dir-ho. Pel que fa a la meua obra, supose que tindrà el mateix desenvolupament que fins ara, continuaré alçant-me a les set del matí, afrontant els mateixos problemes...».

Per a Miquel Navarro, aquest premi suposa el primer que rep la seua

«La ciutat com a joc lúdic, sensual».

obra. «Mai no n'he estat partidari. A l'únic premi que m'he presentat fou al d'escultura de Càceres, on vaig quedar finalista, i que va guanyar Cardells. Possiblement, per a altres disciplines artístiques els premis poden ser molt importants, encara que avui hi ha una gran quantitat de certàmens, i alguns amb un nivell artístic molt important».

«Aquest any que finalitza, ha estat un any clau en el panorama de l'escultura valenciana. Crec que avui podem parlar d'una sèrie de noms, gent molt

CALENDARI D'ACCIO CULTURAL DEL PAÍS VALENCIA 1987

Ja es
a la venda
a les
llibreries

Pintura valenciana del segle XVIII

jove, que estan produint una obra molt interessant. Jo, que he estat de jurat en alguns premis, ho he pogut comprovar. Tant ací, a València, com a Catalunya, com també al País Basc, s'està produint un moviment molt important de renovació. Ara, comparant-lo amb l'ambient que hi havia abans, l'ambient cultural vull dir, quan jo i altres artistes començàvem, és més gratificant, per dir-ho d'alguna manera. Hi ha més informació en tots els sentits, encara que la societat no tinga les cotes d'informació que nosaltres voldríem».

Miquel Navarro, amb la carrera de Belles Arts inacabada, va començar pintant. «Em pense que aquelles pintures inicials ja explicaven una mica el meu treball escultòric. Recorde que ja pintava ciutats. Hi havia una barreja d'abstracció i expressionisme a nivell estilístic, però també una influència del pop. Pensa que eren les acaballes dels seixanta. Vaig pintar fins a l'any setanta-dos. A mi, m'anava més el món físic, allò tridimensional, i això ho trobava en l'escultura. Segurament allò que va decidir-me a triar l'escultura potser fou que amb ella podia expressar millor el que jo volia».

«¿Definir la meua escultura? Per a això hi ha els crítics... No ho sé, crec que és una obra molt interiorista, molt personal, molt arrelada a les meues vivències. Jo la trobe molt biogràfica. Després, el que passa és que cada un en fa la seua interpretació, que no em sap mal, com així ha passat. Jo, en tot cas, puc dir les raons que m'impulsen a fer-ho d'una manera o d'altra».

La ciutat, com a paisatge escultòric, ha estat un tema constant en la seua obra. «Per a mi, el tema de la ciutat m'oferia l'ocasió de reprendre tot aquest joc lúdic, constructiu, sensual. Després, hi ha tota aquesta atracció de la ciutat, quan eres menut, i, al capdavant, era un xiquet de Mislata, i la ciutat de València, per a mi, representava una imatge molt forta. Amb les ciutats, m'han passat coses molt divertides. Per exemple, per a mi, Nova York fou descobrir una mica la meua ciutat. Jo estava situat en Park Avenue, i Park Avenue per a mi era l'avinguda de l'Oest. És a dir l'avinguda de l'Oest era una petita còpia de Park Avenue. Totes les ciutats tenen punts en comú. Ara, a mi, la primera ciutat que m'impresiona és València, encara que és una ciutat molt caòtica, a nivell urbanístic».

Parlar de Miquel Navarro és parlar inevitablement d'un dels projectes

IKONO

La idea de multiplicitat és el centre de l'escultura de Navarro.

més polèmics a la mateixa València: la font-escultura a l'eixida de la ciutat que commemora l'arribada de l'aigua del Túria. «Per a mi, la font constitueix una de les peces més importants de la meua obra, i de la qual estic més content. Possiblement, vaig fer una aposta, si vols una mica radical, sobretot si penses en el gran públic, per al qual hauria estat igual una obra de Miquel Navarro, Picasso o Miró. Vull dir que, per a aquest públic, qualsevol proposta d'avantguarda sempre hauria estat un repte. L'art contemporani, vulguem o no, està desconnectat dels gustos del gran públic actual. D'altra banda, tota aquesta història de l'escultura m'ha ensenyat la importància, la funció social que adquireix l'escultura al carrer, fora del gueto que signifiquen les galeries».

«Amb tot, l'arrel de la qüestió rau en el problema de sempre, que cal una praxis educativa plàstica des de la infantesa. Així com es practica l'esport des de menut, hauria d'haver-hi tot un aprenentatge plàstic. Però això no passa només amb les arts plàstiques, passa amb la música, el cinema... Jo vaig començar a dibuixar en el batxillerat, amb aquelles làmines que

l'únic que havies de fer era una còpia mimètica».

En aquests moments, Miquel Navarro es troba capficat en l'obra que presentarà a la pròxima edició d'Arco. «No es tracta d'un muntatge tan multiplicat, amb tantes peces com el que he presentat en anteriors ocasions, sinó més bé una solució de síntesi. Presente quatre o cinc peces juntes, que donen una mica aquesta idea de multiplicat, però també en present de individuals. Jo crec que en aquests moments em trobe una mica sobrecarregat, i necessitava aquest «retorn» a la peça individual».

M. Navarro treballa en la seua casa-estudi, enmig del nucli antic de Mislata. «Tinc un horari normalitzat, procure alçar-me prompte. Això no vol dir que de bon matí estiga ja pegant colps a la peça, però procurar-me una certa disciplina diària fa que el treball funcione millor, i sobretot un treball de tipus mecànic com és el de fer escultura, perquè requereix més atenció tècnica. D'altra banda, procure dosificar molt les meues eixides, diguem-ne «socials». Tampoc mai no he estat un home noctàmbul. De tant en tant, vaig al cinema, a veure algu-

na exposició, però en comptades ocasions. Ara, aquest Nadal, sí que m'agradaria pegar alguna volteta, encara que l'endemà em trobe fatal, perquè beus, fumes...».

«El teatre m'agrada, sobretot com a espai escènic. Com a espectador, diria que m'agrada més el cinema. Estic molt content de les meues incursions teatrals com a escenògraf, i he tingut d'altres ofertes, però això em produïa una certa dispersió, i necessitava centrar-me en allò que és el meu vertader ofici, l'escultura. El fet que, arran de la font de València, em cridassen per fer-ne una a Toris, doncs, em va omplir d'alegria. Que un poble de les característiques de Toris apostàs per un tipus d'escultura que significa un salt «revolucionari», estèticament parlant, si mirem allò que s'entenia fins ara per font monumental, vol dir que les coses van canviant, molt lentament, però van canviant. Ara tinc d'altres projectes, també públics, per a Madrid i Barcelona, però encara és massa prompte per a parlar-ne».

«¿Si m'encarregassen una obra per a Barcelona-92? Segurament faria un tobogan. I ací, escriu rialles. Moltes rialles». □